

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะตามการรับรู้ของตนเอง อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ อาจารย์นิเทศก์ของคณะครุศาสตร์ จำนวน 121 คน อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนที่นิเทศการสอนนิสิตคณะครุศาสตร์ จำนวน 325 คน ผู้บริหารของหน่วยประสบการณ์วิชาชีพและของสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 66 คน และนิสิตคณะครุศาสตร์ที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 308 คน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจที่สร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ข้อกระทงในแบบสำรวจสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะมีจำนวนทั้งสิ้น 76 ข้อ ซึ่งคิดว่าครอบคลุมตัวประกอบทั้ง 6 ตัวประกอบตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา 12 ข้อ ทักษะในด้านการเรียนการสอน 15 ข้อ ทักษะในด้านการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 16 ข้อ ทักษะการติดต่อวิชาชีพครู 9 ข้อ ทักษะการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 9 ข้อ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ 15 ข้อ คำนวณหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือแบบความคงที่ภายในโดยวิธีสัมประสิทธิ์ แอพเพา มีค่าเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำค่าตอบจากแบบสำรวจมาคำนวณหาค่าตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์การกระจายของแต่ละตัวแปรในแต่ละประเภทของกลุ่มตัวอย่างและทำการวิเคราะห์ตัวประกอบ 2 ครั้ง ในแต่ละครั้งแยกวิเคราะห์ผลการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ วิเคราะห์ตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบภาพพจน์ และหมุนแกนตัวประกอบ แบบอไซกอนอลด้วยวิธีแวนริแมกซ์ เพื่อทราบถึงโครงสร้างตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ

ข้อค้นพบ

ผู้วิจัยได้เสนอข้อค้นพบที่ประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะ แยกออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ที่ประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะ ศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะ พบว่า มีที่ประกอบที่สำคัญ 5 ที่ประกอบ โดยเรียงลำดับตามค่าผลรวมความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อยและในแต่ละที่ประกอบได้จัดเรียงที่แปรตามน้ำหนักที่ประกอบ มีดังต่อไปนี้

ที่ประกอบที่ 1 บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติต่อวิชาชีพครู ประกอบด้วยที่แปร 18 ที่ คือ

1. วางที่ได้เหมาะสมกับบุคคลต่างเพศและวัย
2. มีความสุขุมรอบคอบ
3. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
4. พุดจาไพเราะน่าฟัง ไม่นินทาว่าร้ายคนอื่น
5. มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม
6. เป็นคนอกทน ชยันชันแข็ง
7. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น
8. พยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดขึ้นกับบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
9. มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความเป็นผู้นำ
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
11. มีความกระตือรือร้นต่อการสอน
12. สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน
13. มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
14. เป็นผู้ประสานงานที่ดี
15. ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ร่วมงานและนิสิตอยู่เสมอ
16. ไม่นำนิสิตไปเปรียบเทียบกับให้นิสิตฟัง
17. ประพฤติตนที่มีศีลธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนหรือนิสิต
18. เป็นคนตรงต่อเวลา

ตัวประกอบที่ 2 ทักษะและทัศนคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ประกอบด้วย 12 ตัวแปร คือ

1. สามารถแนะนำเทคนิคการสอนแก่นิสิตได้
2. สามารถแนะนำการเตรียมการสอนและการทำบันทึกการสอน
3. มีความสามารถในการตรวจแก้ไขบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนนิสิตสอน
4. สามารถชี้ปัญหาให้นิสิตเห็นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเสนอแนะข้อ

แก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบกรณีพิเศษหลังการสอน

5. สามารถประเมินผลการสอนของนิสิตอย่างยุติธรรมและแม่นยำ
6. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาในเรื่องการควบคุมชั้นเรียน
7. มีความสามารถในการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูแก่นิสิต
8. เข้มใจทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์
9. มีความรู้อย่างเพียงพอที่จะนิเทศนิสิต
10. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจและเสริมแรงแก่นิสิต
11. มีความตั้งใจที่จะสอนลูกศิษย์ให้เป็นผู้ดีพร้อมทั้งความรู้และจรรยา-

บรรณของครู

12. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อยู่เสมอ

ตัวประกอบที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ

1. มีความรู้ความสามารถวิเคราะห์ วิจัยและปรับปรุงคักแปลง
หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

2. มีความรู้ในชั้นตอนต่าง ๆ ของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร
3. มีความรู้ในวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาที่นิเทศนิสิต
4. มีความรู้ความสามารถในการเลือกหนังสือแบบเรียนและหนังสือ

ประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน

ตัวประกอบที่ 4 ทักษะในด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 11 ตัวแปร

คือ

1. มีความสามารถในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น
2. สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
3. มีความสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้ หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการเรียนการสอน
4. มีความสามารถในการเตรียมการสอนและเขียนบันทึกการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
5. มีความสามารถในการนำเข้าสู่บทเรียนและเร้าความสนใจของผู้เรียน
6. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
7. สามารถเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละบทเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรียนการสอนในรายวิชาได้
8. สามารถสรุปผลการเรียนได้ตรงจุดประสงค์ของบทเรียน
9. สามารถอธิบายบทเรียนโดยใช้ภาษากระตือรือร้นเข้าใจง่ายและยกตัวอย่างได้เหมาะสมสัมพันธ์กับชีวิตจริง
10. สามารถผลิตสื่อที่ใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
11. มีความสามารถในการตั้งคำถาม

ตัวประกอบที่ 5 ความรู้ในเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั่วไป
2. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศ
3. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียน

การสอน

4. มีความรู้ความเข้าใจความหมายของหลักสูตร

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ ศึกษาจากข้อมูล การรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน พบว่า มีตัวประกอบที่สำคัญ 6 ตัวประกอบ โดยเรียงลำดับตามค่าผลรวมความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อยและในแต่ละตัว ประกอบได้จัดเรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ มีดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 ทักษะในด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 15 ตัวแปร

คือ

1. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
2. สามารถสรุปผลการเรียนได้ตรงจุดประสงค์ของบทเรียน
3. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
4. มีความสามารถในการตั้งคำถาม
5. มีความสามารถในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น
6. สามารถอธิบายบทเรียนโดยใช้ภาษากระชับรัดกุมเข้าใจง่าย และ ยกตัวอย่างได้เหมาะสมสัมพันธ์กับชีวิตจริง
7. สามารถผลิตสื่อที่ใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
8. มีความสามารถในการนำเข้าสู่บทเรียนและเร้าความสนใจของผู้เรียน
9. มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน
10. สามารถเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละบทเรียนให้สอดคล้อง กับเนื้อหาของการเรียนการสอนในรายวิชาได้
11. สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
12. มีความสามารถในการเตรียมการสอนและเขียนบันทึกการสอนอย่าง มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
13. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตรงตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
14. มีความสามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้ หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของ เด็กมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการเรียนการสอน
15. มีความสามารถในการสอนแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ตัวประกอบที่ 2 ทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

13 ตัวแปร คือ

1. สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน
2. มีความสามารถวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตและอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน
3. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือประกอบการสอน แหล่งค้นคว้าหาความรู้และแหล่งสื่อการสอน
4. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางตัวที่เหมาะสม
5. มีความสามารถจัดการประชุมนิเทศแก่นิสิตเกี่ยวกับสภาพโรงเรียนสภาพนักเรียนและชุมชน
6. สามารถชี้ปัญหาให้นิสิตเห็นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเสนอแนะข้อแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการนิเทศหลังการสอน
7. สามารถแนะนำเทคนิคการสอนแก่นิสิตได้
8. สามารถประเมินผลการสอนของนิสิตอย่างยุติธรรมและแม่นยำ
9. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจและเสริมแรงแก่นิสิต
10. มีความสามารถในการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูแก่นิสิต
11. มีความสามารถในการสาธิตการสอน
12. สามารถจัดให้มีการประชุมสัมมนาร่วมกับนิสิตภายหลังสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
13. สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน

ตัวประกอบที่ 3 บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย 10 ตัวแปร คือ

1. แข็งกายสุขภาพเรียบร้อย
2. เป็นคนอกทน ชยันตั้นแข็ง
3. มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม
4. มีความสุ่มรอบคอบ
5. มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความเป็นผู้นำ

6. เป็นคนตรงต่อเวลา
7. วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลต่างประเทศและวัย
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
10. เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตัวประกอบที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย 10 ตัวแปร คือ

1. มีความรู้ในวัตถุประสงค์ หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรทั่วไป
2. มีความรู้ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร
3. มีความรู้ความเข้าใจความหมายของหลักสูตร
4. มีความรู้ความสามารถ วิเคราะห์ วิจัย และปรับปรุงคัดแปลง

หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

5. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อยู่เสมอ

6. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาที่นิเทศนิสิต
7. เต็มใจทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์
8. มีความสุขในการนิเทศ
9. มีความรู้ความสามารถในการเลือกหนังสือแบบเรียนและหนังสือ

ประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน

10. มีความรู้อย่างเพียงพอที่จะนิเทศนิสิต

ตัวประกอบที่ 5 ทักษะต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและต่อวิชาชีพครู ประกอบด้วย 8 ตัวแปร คือ

1. ยอมรับวิธีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่
2. รับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสนิสิตได้ลองใช้วิธีการของตนเองบ้าง

เพื่อให้เกิดความมั่นใจ

3. ให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะเป็นครูคนหนึ่ง
4. เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพว่ามีประโยชน์ต่อนิสิต
5. มีความกระตือรือร้นและสนใจให้การนิเทศแก่นิสิต

6. มีความตั้งใจที่สอนลูกศิษย์ให้เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งความรู้และจรรยาบรรณ

ของครู

7. พยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดขึ้นกับบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

8. สนใจศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก

ตัวประกอบที่ 6 ความรู้ในเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศนิสิต
2. มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ถูกต้อง แม่นยำและทันสมัยในเนื้อหาวิชาที่นิเทศ
3. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั่วไป
4. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียน

การสอน

5. มีความรู้รอบตัวดีในสาขาวิชาในเทศ

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศกฝ่ายคณะ ศึกษาจากข้อมูล การรับรู้ของผู้บริหาร พบว่า มีตัวประกอบที่สำคัญ 4 ตัวประกอบ โดยเรียงลำดับตาม ค่าผลรวมของความแปรปรวนร่วมกันจากมากไปหาน้อยและในแต่ละตัวประกอบได้จัดเรียง ตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ มีดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 ทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 9 ตัวแปร คือ

1. มีความสามารถในการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูให้แก่ นิสิต
2. สามารถชี้ปัญหาให้นิสิตเห็นอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเสนอแนะข้อแก้ไข

เป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการนิเทศหลังการสอน

3. สามารถแนะนำเทคนิคการสอนแก่นิสิตได้
4. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจและเสริมแรงแก่นิสิต
5. สามารถประเมินผลการสอนของนิสิตอย่างยุติธรรมและแม่นยำ

6. มีความสามารถในการตรวจแก้ไขบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนนิเทศสอน
7. มีความสามารถในการสาธิตการสอน
8. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือประกอบการสอน แหล่งค้นคว้าหาความรู้และแหล่งสื่อการสอน
9. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางตัวที่เหมาะสม

ตัวประกอบที่ 2 ทักษะในด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 10 ตัวแปร

คือ

1. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
2. สามารถสรุปผลการเรียนได้ตรงจุดประสงค์ของบทเรียน
3. สามารถอธิบายบทเรียนโดยใช้ภาษากระชับรัดกุมเข้าใจง่ายและยกตัวอย่างได้เหมาะสมสัมพันธ์กับชีวิตจริง
4. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
5. มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน
6. มีความสามารถในการตั้งคำถาม
7. มีความสามารถในการนำเข้าสู่บทเรียนและเร้าความสนใจของผู้เรียน
8. มีความสามารถในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น
9. สามารถผลิตสื่อเลือกใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอนได้เหมาะสม
10. มีความสามารถในการเตรียมการสอนและเขียนบันทึกการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ตัวประกอบที่ 3 ทักษะคติต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและต่อวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ

1. รับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสนิเทศทดลองใช้วิธีการของตนเองบ้าง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ

2. ให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะเป็นครูคนหนึ่ง
3. ยอมรับวิธีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่
4. มีความตั้งใจที่จะสอนลูกศิษย์ให้เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งความรู้และ

จรรยาบรรณของครู

5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ถือว่าอาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติสูง เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ตัวประกอบที่ 4 ความรู้ในเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ

1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทั่วไป
2. มีความรู้ลึกซึ้ง ถูกต้อง แม่นยำและทันสมัยในเนื้อหาวิชาที่นิเทศ
3. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรระดับการศึกษาที่นิเทศนิสิต
4. มีความรู้รอบตัวดีในสาขาวิชาที่นิเทศ

ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะ ศึกษาจากข้อมูล การรับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพพบว่า มีตัวประกอบที่สำคัญ 6 ตัวประกอบ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมความแปรปรวนรวมกันจากมากไปหาน้อยและในแต่ละตัวประกอบได้จัดเรียงตัวแปรตามน้ำหนักตัวประกอบ มีดังต่อไปนี้

ตัวประกอบที่ 1 บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย 11 ตัวแปร คือ

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ
3. มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม
4. เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. เต็มใจทำหน้าที่อาจารย์ในเทศก์
6. เป็นคนอกทน ขยันขันแข็ง
7. พுகจาไฟเราะนำฟัง ไม่นินทาว่าร้ายคนอื่น
8. มีความสุขุมรอบคอบ
9. แ่่งกายสุขภาพเรียบร้อย
10. มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความเป็นผู้นำ
11. วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลต่างประเทศและวัย

ตัวประกอบที่ 2 ทักษะในด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 13 ตัวแปร

คือ

1. สามารถสรุปผลการ เรียนใ้ตรงจุดประสงค์ของบทเรียน
2. มีความสามารถในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น
3. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน
4. มีความสามารถในการนำเข้าสู่บทเรียนและเร้าความสนใจของผู้เรียน
5. สามารถผลิตสื่อที่ใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม
6. สามารถอธิบายบทเรียนโดยใช้ภาษากระชับเข้าใจง่ายและยกตัวอย่างได้เหมาะสมสัมพันธ์กับชีวิตจริง
7. มีความสามารถในการตั้งคำถาม
8. สามารถโยงความสัมพันธ์ของบทเรียนเก่ากับบทเรียนใหม่ได้
9. มีความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน
10. สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
11. มีความสามารถในการเตรียมการสอนและเขียนบันทึกการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
12. มีความสามารถในการสอนแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
13. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ตัวประกอบที่ 3 ทักษะติดต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

11 ตัวแปร คือ

1. มีความกระตือรือร้นและสนใจให้การนิเทศแก่นิสิต
2. รับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสนิสิตได้ลองใช้วิธีการของตนเองบ้าง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ
3. สามารถประเมินผลการสอนของนิสิตอย่างยุติธรรมและแม่นยำ
4. ให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะที่เป็นครูคนหนึ่ง
5. ยอมรับวิธีจัดการเรียนการสอนแบบใหม่

6. สามารถแนะนำเทคนิคการสอนแก่นิสิตได้
7. สามารถแนะนำการเตรียมการสอนและการทำบันทึกการสอน
8. เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพว่ามีประโยชน์ต่อนิสิต
9. สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน
10. สามารถแก้ปัญหาให้นิสิตเห็นอย่างชัดเจนพร้อมทั้งเสนอแนะข้อแก้ไข

เป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการนิเทศหลังการสอน

11. มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจและเสริมแรงแก่นิสิต

ตัวประกอบที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและความรู้ในเนื้อหาวิชาประกอบด้วย

10 ตัวแปร คือ

1. มีความรู้ในชั้นตอนต่าง ๆ ของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. มีความรู้ในวัตถุประสงค์ หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรทั่วไป
3. มีความรู้ความเข้าใจความหมายของหลักสูตร
4. มีความรู้ในวิชาอื่นที่สัมพันธ์กับวิชาที่นิเทศนิสิต
5. มีความรู้ความสามารถในการเลือกหนังสือแบบเรียนและหนังสือ

ประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน

6. มีความรู้ความสามารถวิเคราะห์และปรับปรุงคัดแปลงหลักสูตรให้

เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

7. เป็นผู้ประสานงานที่ดี
8. ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อยู่เสมอ

9. มีความสุขในการนิเทศ
10. ไม่นำนิสิตไปเปรียบเทียบกับให้นิสิตฟัง

ตัวประกอบที่ 5 ทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

5 ตัวแปร คือ

1. มีความสามารถวางแผนปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตและอาจารย์นิเทศก์
2. สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน
3. มีความสามารถจัดการประชุมนิเทศแก่นิสิตเกี่ยวกับสภาพโรงเรียน

สภาพนักเรียนและชุมชน

4. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางตัวที่เหมาะสม
5. สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร คู่มือประกอบการสอน แหล่งค้นคว้าหาความรู้และแหล่งสื่อการสอน

ตัวประกอบที่ 6 ทักษะจิตต่อวิชาชีพครู ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ

1. ประพฤติตนดี มีศีลธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนหรือนิสิต
2. มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพครู
3. มีความสุขในการปฏิบัติงานครู สนใจใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน
4. สนใจศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก
5. มีความตั้งใจที่จะสอนลูกศิษย์ให้เป็นผู้ถึงพร้อมทั้งความรู้และจรรยาบรรณของครู
6. มีความกระตือรือร้นต่อการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปข้อค้นพบ ตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง แสดงรายละเอียดในตารางที่ 40

ตารางที่ 40 ตัวประกอบที่พบตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเรียงตามปริมาณความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยตัวประกอบนั้น ๆ

อาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะ	อาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียน	ผู้บริหาร	นิสิตที่ผ่านการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ
1. บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ และทัศนคติต่อวิชาชีพครู	1. ทักษะในด้านการเรียนการสอน	1. ทักษะในการนิเทศการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1. บุคลิกภาพและมนุษย์สัมพันธ์
2. ทักษะและทัศนคติต่อการ นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	2. ทักษะในการนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	2. ทักษะในด้านการเรียน การสอน	2. ทักษะในด้านการเรียน การสอน
3. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	3. บุคลิกภาพและมนุษย์สัมพันธ์	3. ทัศนคติต่อการนิเทศ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และต่อวิชาชีพครู	3. ทัศนคติต่อการนิเทศ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
4. ทักษะในด้านการเรียนการสอน	4. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	4. ความรู้ในเนื้อหาวิชา	4. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และความรู้ในเนื้อหาวิชา
5. ความรู้ในเนื้อหาวิชา	5. ทัศนคติต่อการนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพและต่อวิชาชีพครู		5. ทักษะในการนิเทศการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ
	6. ความรู้ในเนื้อหาวิชา		6. ทัศนคติต่อวิชาชีพครู

จากตารางที่ 40 แสดงว่า ตามการรับรู้ของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ
 อาจารย์ในเทศบาลฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหารและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 เห็นว่า ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ คือ ความรู้
 ในเนื้อหาวิชา ทักษะในด้านการเรียนการสอน ทักษะในการนิเทศการฝึกประ-
 ษการวิชาชีพ ทักษะการติดต่อวิชาชีพครูและทักษะการนิเทศการฝึกประ-
 ษการวิชาชีพ ส่วนตัวประกอบด้านบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เป็นตัว
 ประกอบที่พบตามการรับรู้ของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ อาจารย์ในเทศบาลฝ่ายโรงเรียน
 และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่เป็นตัวประกอบที่ไม่พบตามการรับรู้ของ
 ผู้บริหาร เป็นที่น่าสังเกตว่า ตามการรับรู้ของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะและนิสิตที่ผ่าน
 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เห็นว่า บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์เป็นตัวประกอบที่
 สำคัญมากที่สุดของตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ ตามการ
 รับรู้ของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายโรงเรียน เห็นว่าทักษะในด้านการเรียนการสอนเป็นตัว
 ประกอบที่สำคัญมากที่สุดของตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ
 ตามการรับรู้ของผู้บริหารเห็นว่า ทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นตัว
 ประกอบที่สำคัญมากที่สุดของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ ตัวประกอบด้าน
 ความรู้ในเนื้อหาวิชา ตามการรับรู้ของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ อาจารย์ในเทศก
 ฝายโรงเรียนและผู้บริหาร เห็นว่าเป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญน้อยที่สุดของสมรรถ
 ภาพของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ ส่วนตัวประกอบด้านทักษะการติดต่อวิชาชีพครู ตามการ
 รับรู้ของนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเห็นว่าเป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญน้อย
 ที่สุดของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศบาลฝ่ายคณะ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานโดยกำหนดตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์-
 ในเทศบาลฝ่ายคณะตามแนวกรอบของ สมรรถภาพด้านพุทธิปัญญา (Cognitive-
 Competencies) สมรรถภาพด้านปฏิบัติการ (Performance Competencies) และ
 สมรรถภาพด้านจิตอารมณ์ (Affective Competencies) ซึ่งประกอบด้วย 6 ตัว
 ประกอบ คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา ทักษะในด้านการเรียนการสอน ทักษะในการ-

นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทักษะที่ต่อวิชาชีพครู ทักษะที่ต่อการนิเทศการฝึก
 ประสบการณ์วิชาชีพ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏว่าผลการวิจัย ซึ่งศึกษา
 จากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน
 ผู้บริหารและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้สอดคล้องกับสมมุติฐาน 5 ตัว-
 ประกอบ คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา ทักษะในด้านการเรียนการสอน ทักษะใน
 การนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทักษะที่ต่อวิชาชีพครูและทักษะที่ต่อการนิเทศ
 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็น
 เกี่ยวกับสมรรถภาพที่ควรจะเป็นและสมรรถภาพที่เป็นจริงในการนิเทศการฝึกสอนของ
 อาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ ของ โทศาล สิทธิเลิศ (2524) ที่ได้กำหนด
 กรอบในการสำรวจไว้ 4 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถ
 ในการปฏิบัติงานนิเทศการฝึกสอน ความสามารถในการบริหารงานฝึกสอนและความ
 สามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานและยังสอดคล้องกับผลการสำรวจความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ของ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ และคณะ (2527) ที่ได้กำหนดกรอบในการสำรวจไว้
 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน วิธีการนิเทศ คุณลักษณะและเจตคติ

ผลการศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ อาจารย์-
 นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ตัวประกอบ
 ของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา ทักษะในด้าน
 การเรียนการสอน ทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทักษะที่ต่อวิชาชีพ
 ครู ทักษะที่ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์
 และความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 6 ตัว-
 ประกอบ ส่วนตัวประกอบที่เพิ่มขึ้นมา คือ ตัวประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่ง
 เมื่อพิจารณาจากตัวแปรในตัวประกอบนี้แล้วเห็นว่า เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับอาจารย์
 นิเทศก์ที่จะสามารถช่วยให้การแนะนำแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการเตรียมเนื้อหา
 วิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแต่ละระดับได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิ
 ดเห็นเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู ของ วันที
 ทองใหญ่ ๗ อุษยชา (2523) ที่พบว่าอาจารย์นิเทศก์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า

อาจารย์ในเทศก์จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาและหลักสูตรประถมศึกษา เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรจึงเป็นสมรรถภาพที่สำคัญที่อาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะควรมี

สำหรับผลการศึกษาจากข้อมูลการรับรู้ของผู้บริหารพบว่า ตัวประกอบของ สมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เพียง 5 ตัวประกอบ คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา ทักษะในด้านการเรียนการสอน ทักษะในการนิเทศการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทักษะติดต่อวิชาชีพครูและทักษะติดต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์- วิชาชีพ ส่วนตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะที่ไม่พบตามการรับรู้ ผู้บริหารคือ ตัวประกอบด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผู้วิจัยคาดว่าคงเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีโอกาสน้อยมากที่จะได้ติดต่อกับอาจารย์ในเทศก์ ฝ่ายคณะโดยตรง ตลอดระยะเวลา 12 สัปดาห์ที่นิสิตออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดย ส่วนใหญ่แล้ว อาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะที่ออกไปในเทศน์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะพบกับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเท่านั้น จะพบกับผู้บริหาร ก็ต่อเมื่อไปส่งตัวนิสิตและรับตัวนิสิตกลับเท่านั้นและอีกประการหนึ่ง เนื่องมาจาก ผู้บริหารทั้งทางหน่วยประสบการณ์วิชาชีพและทางฝ่ายสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คาดหวังอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะให้มีบทบาททางด้านการเรียนการสอนมากและมีบทบาท เป็นผู้นำทางวิชาการดังปรากฏในข้อค้นพบที่ได้ค้นพบที่ได้อันจะก่อให้เกิดความศรัทธา ความไว้วางใจแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากกว่าให้มีบทบาทสำคัญในการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งแต่ละ ฝ่ายมีลักษณะแตกต่างกันออกไปทั้งทางด้านความคิด ความรู้สึกและความต้องการ ดังนั้น อาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะจะต้องประสานความคิด ความรู้สึกและความต้องการของฝ่าย ต่าง ๆ เหล่านี้ให้ผสมกลมกลืนกันเพื่อช่วยให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น ซึ่งต้องใช้ความสามารถด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

จากตารางสรุปข้อค้นพบตามการรับรู้ของ 4 กลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายคณะที่ค้นพบจากการรับรู้อาจารย์ฝ่าย คณะและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความคล้ายคลึงกันมาก โดยที่ตัว ประกอบด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์มาเป็นอันดับแรก ตามด้วยตัวประกอบเกี่ยวกับ

สมรรถภาพด้านจิตอารมณ์ (Affective Competencies) ได้แก่ ทักษะที่ต่อวิชาชีพครูและทักษะที่ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถัดไปคือ ทัวประกอบเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านปฏิบัติการ (Performance Competencies) ได้แก่ ทักษะในด้านการเรียนการสอนและทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนทัวประกอบเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Competencies) ตามมาเป็นอันดับสุดท้ายและในส่วนของสมรรถภาพด้านพุทธิปัญญานี้จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ในหลักสูตรเป็นอันดับต้น แล้วจึงลงรายละเอียดไปในเรื่องของความรู้ในเนื้อหาวิชา ข้อค้นพบจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความคล้ายคลึงกันทั้งกล่าว ก็เนื่องจากว่าทั้งอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะและนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องมีการติดต่อกันอยู่เสมอ เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำ ข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยเฉพาะในเรื่องของทัวประกอบด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่พบว่า เป็นทัวประกอบที่ปรากฏขึ้นมาเป็นทัวประกอบอันแรกนั้น ได้สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ของ ไพศาล สิทธิเลิศ (2524) ที่พบว่ามนุษยสัมพันธ์เป็นสมรรถภาพที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุดของอาจารย์นิเทศก์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูส่วนกลาง ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ของ เกียรติพันธ์ ขจรคณุกิตติ (2520) สมัย รื่นสุข (2520) บรรจบ วงศ์ยัง (2520) วิวัฒน์ ใจเที่ยง (2520) และ ชิน บุญญาภาพ (2520) ตามลำดับพบว่า อาจารย์นิเทศก์ควรมีความรับผิดชอบสูง มีอารมณ์มั่นคงหนักแน่นและมีมนุษยสัมพันธ์ดี และยังสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับทักษะในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูภาคใต้ของ ถังวอล เอี่ยมสำอางค์ (2526) ที่พบว่า อาจารย์นิเทศก์มีทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์และแสดงออกให้เห็นอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ (2517 : 261) ที่ว่าสังคมไทยยังต้องการสัมพันธภาพส่วนบุคคล เพราะจะนำมาซึ่งผลดีของการทำงานที่เป็นทางการ เช่นเดียวกับความเห็นของ ชิปลา (Shipla 2521 : 52-53) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการฝึกประสบ-

การนำวิชาชีพจากองค์การยูเนสโกที่ว่าสัมพันธ์ภาพส่วนตัวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับอาจารย์นิเทศ

ส่วนตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะที่ค้นพบจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนและผู้บริหาร จากตารางสรุปข้อค้นพบจะเห็นได้ว่า มีความคล้ายคลึงกันมาก โดยที่ตัวประกอบสมรรถภาพด้านปฏิบัติการ (Performance Competencies) ได้แก่ ทักษะในด้านการเรียนการสอนและทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาเป็นอันดับแรก ตามด้วย สมรรถภาพทางด้านจิตอารมณ์ (Affective Competencies) และจึงจะให้ความสำคัญในตัวประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Competencies) ตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนก่อนที่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อลงไปในรายละเอียดของความรู้ในเนื้อหาวิชา ได้ให้ความสำคัญแก่ตัวประกอบด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ก่อน เนื่องจากว่าอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนต้องมีการติดต่อกับประสานงานกับอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะอยู่ตลอดเวลา 12 สัปดาห์ที่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในด้านการพบปะสังสรรค์และการให้คำปรึกษาในต่าง ๆ ซึ่งผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของ วันดี ทองใหญ่ ณ อยุธยา (2523) ที่พบว่า เทคนิคในการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนเป็นเทคนิคที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เทคนิคเหล่านั้นได้แก่ การปรึกษาอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนในการให้คำแนะนำและการประเมินผลแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้ความเป็นกันเองกับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียน ตลอดจนหาโอกาสพบปะสังสรรค์และให้คำปรึกษาต่าง ๆ แก่อาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนและยังสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของ เกลียวพันธ์ ขจรคณุงกิติ (2520) ที่พบว่าอาจารย์นิเทศฝ่ายคณะควรร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนในการแก้ปัญหาของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้ให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพประสบความสำเร็จในวิชาชีพครู อาจารย์นิเทศฝ่ายคณะจึงควรใช้เทคนิคการนิเทศการสอนในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนเพื่อที่จะได้ร่วมมือกันนิเทศการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ คาลส์ โรเจอร์ (Carles Roger อ้างถึงใน วิชัย กิสสระ 2522 :5)

ที่ว่าสัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะช่วยให้แนวทางด้านการจัดการศึกษา
ประสบความสำเร็จ

การที่ข้อค้นพบจากการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและผู้บริหาร
มีความคล้ายคลึงกันมากโดยเฉพาะในเรื่องของตัวประกอบสมรรถภาพด้านปฏิบัติการ
(Performance Competencies) ก็เนื่องมาจากว่าทั้งสองกลุ่มตัวอย่างนี้ต้องการให้
อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะมีบทบาททางด้านการเรียนการสอนและมีบทบาทเป็นผู้นำทาง
วิชาการ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของ วันดี ทองใหญ่ ณ อยุธยา
(2523) ที่พบว่า อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของวิธีนิเทศการ-
สอน เทคนิคการสอน การประเมินผลการเรียน หลักสูตร แหล่งวัสดุอุปกรณ์และ
วิธีใช้ ตลอดจนเนื้อหาของบทเรียนให้แก่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและผู้บริหาร
สถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวซึ่งก็ตรง
กับผลการสำรวจความคิดเห็นของ เกลียวพันธ์ ชจรณกุลกิติ (2520) ที่ว่าควรจัด
ให้มีการประชุมปฏิบัติการด้านการสอนระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย
โรงเรียนและผลการวิจัยนี้ก็ตรงกับแนวคิดของ อเลน เคย์ตัน เฮนส์ (Aleyne
Clayton Hains 1960) ที่ว่า บทบาทหนึ่งของอาจารย์นิเทศก์ก็คือ เป็นผู้นิเทศงาน
ทางวิชาการแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ตัวประกอบตามการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ
ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม น่าจะใกล้เคียงกับสมรรถภาพที่แท้จริงของอาจารย์นิเทศก์
ฝ่ายคณะ เพราะทั้ง 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีประสบการณ์และใกล้ชิดกับงานนิเทศการสอน
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการสรรหาอาจารย์นิเทศก์ ควรสรรหาอาจารย์นิเทศก์
ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1.1 มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อสนิทจะได้เกิดความอบอุ่นใจ
เกิดความมั่นใจกล้าที่จะปรึกษาหารือ เมื่อเกิดปัญหาในขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 1.2 มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

1.3 มีทักษะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์นิเทศก์ควรมีความรู้ทางการนิเทศการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ในการนิเทศ

1.4 มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและเต็มใจที่จะทำหน้าที่นี้

1.5 มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถช่วยให้การแนะนำแก่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการเตรียมเนื้อหาวิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรในแต่ละระดับได้

1.6 มีทักษะในด้านการเรียนการสอน สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา มีความสามารถในการสาธิตการสอนให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพดูได้

ในทางปฏิบัติจริงโอกาสที่จะสรรหาอาจารย์นิเทศก์ที่มีคุณสมบัติครบทั้ง 6 ข้อดังกล่าวข้างต้นคงเป็นไปได้ยาก จึงขอเสนอแนะว่าคุณสมบัติที่อาจารย์นิเทศก์ทุกคนควรมีคือ ก้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาอาจารย์นิเทศก์

2.1 ควรนำตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้เป็นตัวเกณฑ์ในการพัฒนาอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะให้มีสมรรถภาพครบถ้วน ถ้าหากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะยังมีสมรรถภาพไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ก็ควรมีการจัดประชุมทางวิชาการหรือจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ วิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ทางการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเป็นการเสริมทักษะและพัฒนาสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์

2.2 ในการผลิตนิสิตระดับมัธยมศึกษาสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร น่าจะนำเอาตัวประกอบของสมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นเกณฑ์ในการผลิตอาจารย์นิเทศก์ในระดับอุดมศึกษา

2.3 สถาบันผลิตครูควรให้ความสำคัญต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่อาจารย์นิเทศก์เพื่อให้สามารถ

ปฏิบัติการหน้าที่ที่สำคัญได้เพิ่มความสามารถ เป็นต้นว่า ควรจัดจำนวนนิสิตฝึก
 ประสบการณ์วิชาชีพให้พอเหมาะในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้
 อาจารย์นิเทศก์จะได้มีโอกาสให้คำแนะนำและปรึกษาได้อย่างทั่วถึง เป็นการสร้าง
 มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากนี้ควรจัดสวัสดิการยานพาหนะและบำรุงขวัญในการ
 ทำงานของอาจารย์นิเทศก์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เพียงแต่หาตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพของอาจารย์-
 นิเทศก์ฝ่ายคณะตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นควรทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง
 สมรรถภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะในลักษณะของการปฏิบัติจริงเพื่อจะได้เป็น
 ประโยชน์ต่ออาจารย์นิเทศก์เอง ต่อการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและต่อสถาบัน
 ผลิตครูซึ่งจะได้แนวทางในการสรรหาอาจารย์นิเทศก์ที่มีสมรรถภาพที่ดีครบถ้วน

2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสมรรถภาพร่วมที่สำคัญในการเป็นอาจารย์-
 นิเทศก์ ดังนั้นควรทำการวิจัยหาสมรรถภาพเฉพาะในแต่ละสาขาวิชาเอกของอาจารย์
 นิเทศก์ฝ่ายคณะ เพื่อเป็นประโยชน์ในการสรรหาอาจารย์นิเทศก์และทำให้ได้จารย์-
 นิเทศก์ที่มีคุณภาพและสามารถนิเทศการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ควรทำการวิจัยหาสมรรถภาพที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะของ
 สถาบันผลิตครูอื่น ๆ เพื่อจะได้ผลสรุปซึ่งสามารถที่จะทำการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไข
 ให้เกิดผลดีได้ในส่วนรวม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย